

Yabanc? Dil Olarak T?rkçe Ö?renenler ?çin B1 Düzeyi Yazma Becerisi Dereceli Puanlama Anahtar?

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yabanc? Dil Olarak T?rkçe Ö?renenler ?çin B1 Düzeyi Yazma Becerisi Dereceli Puanlama Anahtar?*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32692>

Özet

Bu çalışmada, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylerin B1 düzeyindeki yazma becerilerini objektif ve standart bir şekilde değerlendirebilmek amacıyla geliştirilen bir Dereceli Puanlama Anahtarı (DPA) sunmaktadır. Ölçek, özellikle Avrupa Ortak Dil Referans Çerçevesi (CEFR) B1 yeterlilik seviyesine uygun çöktürler ölçmek üzere tasarlanmıştır. Geliştirme süreci, kapsam geçerliliğinin uzman görüşleriyle desteklendiği ve değerlendiriciler arası tutarlılığın yüksek olduğu (0.98) bir güvenilirlik çalışmasıyla sonuçlanmıştır. Toplam 21 maddeden oluşan bu DPA, yazılı anlatımın dört temel boyutunu (içerik, dil ve anlatım, kelime hazinesi, yazım ve dil bilgisi) kapsamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Yabancı Dil Olarak Türkçe, B1 Düzeyi, Yazma Becerisi, Dereceli Puanlama Anahtarı, DPA, Ölçme ve Değerlendirme, Kapsam Geçerliliği.

Yazarlar

Osman Kürat Yorgancı, Burcu Ba?

Amaç

Bu dereceli puanlama anahtarının temel amacı, yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin yazılı ürünlerinin B1 seviyesindeki yeterliliğini standardize edilmiş, şeffaf ve güvenilir kriterlere dayanarak ölçmektir. Geleneksel değerlendirme yöntemlerindeki öznelliği azaltmak ve öğretmenlere, öğrencilerin güçlü ve zayıf yönlerini belirlemede somut geri bildirim sağlamak hedeflenmiştir.

Ölçek, DPA formatında hazırlanmış için, değerlendirmenin sadece nihai ürüne değil, aynı zamanda yazma sürecinin çeşitli alt bileşenlerine de odaklanmasını sağlamaktadır. Bu sayede, B1 düzeyindeki dil yeterliliğinin gerektirdiği yapısal, anlamsal ve dil bilgisel unsurların ayrı ayrı değerlendirilmesi mümkün olmaktadır.

Yapı/Ölçülen Yapı

Ölçek, yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin yazılı iletişim becerilerini ölçmektedir. Ölçülen yapı, CEFR'in B1 seviyesi için tanımlanmış yazma yeterliliğidir. Bu yapı, dört ana boyuta ayrılmıştır ve toplam 21 madde ile değerlendirilmektedir:

Düzenleme ve İçerik (6 madde): Yazımın genel akışı, tutarlılığı, bağlayıcı kullanımı ve girişi/gelişme/sonuç yapısının uygunluğu.

Dil ve Anlatım (6 madde): Anlatımın açıklığı, akıcılığı ve duruluğu.

Kelime Hazinesi (3 madde): Kelimelerin anlamına uygun kullanım ve kelime dağarcığının B1 düzeyine uygun zenginliği.

Yazım ve Dil Bilgisi (6 madde): Şim çekim eklerinin doğru kullanım, farklı uzunluktaki cümlelerin doğru yazım ve genel dil bilgisi kurallarına uyum.

Geçerlik

Dereceli Puanlama Anahtarının geçerlik çalışması, özellikle **kapsam geçerliliği** üzerine odaklanmıştır. Ölçek maddelerinin ölçülmek istenen yapıya ne ölçüde temsil ettiğini belirlemek amacıyla uzman görüşlerine başvurulmuştur.

Uzman görüşleri neticesinde, ölçeğin maddelerinin B1 düzeyi yazma becerisi kriterlerini yeterli düzeyde kapsadığı tespit edilmiştir. Uzmanlar arasında yüksek seviyede bir fikir birliği olduğu sonucu, ilgili DPA'nın kapsam geçerliliğine güçlü bir ispat olarak kabul edilmiştir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirliliği, değerlendiriciler arası tutarlılık yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Bu çalışmada, ölçeğin farklı değerlendiriciler tarafından kullanıldığında ne kadar tutarlı sonuçlar ürettiğini göstermektedir.

Güvenirlilik çalışmasında, üç farklı alan uzmanı tarafından 30 katılımcının yazılı sınavları ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Elde edilen veriler için değerlendiriciler arası tutarlılık katsayısı (muhtemelen Kappa veya Intraclass Correlation Coefficient kullanılarak) **0,98** olarak hesaplanmıştır. Bu katsayı, değerlendiriciler arasında neredeyse mükemmel bir uyum olduğunu göstermekte ve ilgili DPA'nın yüksek düzeyde güvenirliliğine delil olarak kabul edilmektedir.

Faktör Analizi

Kaynak metinde açık bir istatistiksel Faktör Analizi (Açıklayıcı veya Doğrulayıcı) raporu yer almamasına rağmen, ölçek maddeleri teorik olarak dört temel faktör (boyut) altında gruplandırılmıştır. Bu boyutlar, B1 düzeyindeki yazma becerisinin çok boyutlu yapısını yansıtmakta olup, içerik ve organizasyonel yeterlilik ile dil bilgisi ve kelime kullanım yeterliliği arasındaki ayrım vurgulamaktadır. Ölçeğin 21 maddesi bu dört faktöre dağılmıştır.

Ölçek Bilgileri

Test Türü:

Geliştirme (Dereceli Puanlama Anahtar - Rubric)

Format:

Görsel/Performans Değerlendirme (5'li derecelendirme ölçeği)

Mevcut Dil:

Türkçe

Hedef Kitle:

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenenler

Yaş Grubu:

Dil yeterliliği B1 seviyesinde olan tüm öğrenciler

Nüfus Detayları:

Geliştirme ve güvenilirlik çalışmaları için kullanılan örneklem detayları 30 katılımcı ve 3 alan uzmanı ile sunuldu.

Test Metodolojisi:

Yazma performansı, her bir madde için tanımlanan 5 farklı yeterlilik düzeyine göre uzmanlar tarafından değerlendirilmesi esasına dayanır.

Anahtar Kelimeler

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi, Dil Yeterliliği, B1 Seviyesi, Rubrik Geliştirme, Kapsam Geçerliliği, Değerlendiriciler Arası Tutarlılık.

Yazarlar

Sorumlu Yazar:

Osman Kürat Yorgancı

Yazar ORCID Tanımlayıcı:

Bilgi mevcut değildir.

İletişim E-posta Adresi:

yorganci@yildiz.edu.tr

Yazma Adresi:

Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul, Türkiye (Sorumlu yazarın kurumu).

Ünvanlar, Ücret ve Test Yılı

Ünvanlar:

Akademik referans belirtilerek kullanılabilir. Ticari kullanım için yazarlarla iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ücret:

Akademik araştırmalar için genellikle ücretsizdir.

Test Yılı:

2021 (Yayın yılı).

Kaynaklar

Yorgancı, O. K. & Baş, B. (2021). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenenler için B1 Düzeyi Yazma Becerisi Dereceli Puanlama Anahtarı geliştirme çalışması. *Okuma Yazma Eğitimi Araştırmaları*, 9(1), 67-80. <https://doi.org/10.35233/oyea.934684>

Makalenin orijinal PDF dosyası şu adresten indirilebilir: yabanci-dil-olarak-turkce-ogrenenler-icin-b1-duzeyi-yazma-becerisi-dereceli-puanlama-anahtari-toad.pdf

Dergipark üzerinden makaleye erişim: dergipark.org.tr

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenenler İçin B1 Düzeyi Yazma Becerisi Dereceli Puanlama Anahtarı Maddeleri

Bu ölçek toplam 21 maddeden oluşmaktadır ve 5'li derecelendirme formatına sahiptir.

Derecelendirme Kriterleri:

Hedef davranış neredeyse hiç gözlemlenmemiştir.

Hedef davranış gözlemlenmiş ama eksik veya hata barındırmaktadır.

Hedef davranış gözlemlenmiş ama yetersiz kalmıştır.

Hedef davranış yeterli düzeyde gözlemlenmiştir.

Hedef davranış yeterli ve etkileyici düzeyde gözlemlenmiştir.

Ölçek Boyutları ve Madde Sayıları:

Düzenleme ve içerik: 6 madde

Dil ve anlatım: 6 madde

Kelime hazinesi: 3 madde

Yazım ve dil bilgisi: 6 madde

Ölçek toplam madde sayısı: 21

Seçilmiş Ölçek Maddeleri (Örnekler):

Başlık

Giriş

açık, açık ve duru anlatım

Kelimelerin anlamına uygun kullanım

Kelime hazinesi seviyesi

Farklı türlerdeki kelime varlığı seviyesi

Şim çekim eklerinin doğru kullanım

Farklı uzunluktaki cümlelerin doğru yazım